

TERMÍN: 11.01.2023

xx26601xx
Recenzia A
Barbora Buchelová
Barbora.Buchelova@employment.gov.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Barbora Buchelová**NÁZOV MATERIÁLU: **Kto sa o nás postará o 50 rokov? Projekcia ponuky služieb dlhodobej starostlivosti**TYP VÝSTUPU*[1]: **komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo financií SR - Inštitút finančnej politiky**AUTORI/KY: **Alexandra Salamonová**

SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Str. 1 ods. 1	Pridať vysvetlenie skratky LTC a definíciu pojmu long-term care.	Súčasná legislatíva tento pojem nepoužíva.	Pripomienka bola akceptovaná.
2	Str. 1 ods. 2, pojem	Nutné uviesť, že nie všetka neformálna starostlivosť je evidovaná. Napr. v roku 2016 v rámci Európskeho prieskumu	Nie všetci neformálni opatrovatelia poberajú príspevok na opatrovanie. Ak je v danej lokalite nízka dostupnosť služieb	Pripomienka bola akceptovaná.

	„neformálna starostlivosť“	kvality života až 10% opýtaných uviedlo, že poskytujú neformálnu starostlivosť rodinným príslušníkom. (https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/96d27995-6dee-11e8-9483-01aa75ed71a1/language-en)	LTC a odkázaná osoba nedosahuje potrebný stupeň odkázanosti (V. alebo VI.) na poberanie PP OPAT, stará sa o ňu rodina bez finančnej kompenzácie.	
3	Str. 1, graf 1	Navrhujem k popisu grafu, alebo do poznámky pod čiarou pridať absolútne čísla.	Pochopenie problematiky by bolo zrozumiteľnejšie, keby nevyžadovalo vyhľadávanie informácií v externých zdrojoch.	Pripomienka bola akceptovaná.
4	Str. 2, ods. 1	V prvej vete špecifikovať, o akých opatrovateľov ide.	Ďalej v odseku sa nehovorí o formálnych opatrovateľoch (domácej opatrovateľskej službe), v prvej vete sa však používa len širší pojem opatrovateľ/opatrovateľka, do ktorého spadajú aj formálni opatrovatelia.	Pripomienka bola akceptovaná.
5	Str. 2 ods. 2	Chýba interpretácia grafu.	Všetky informácie obsiahnuté v tomto odseku sú zjavné z grafu. Navrhujem tento priestor využiť skôr na uvedenie dôvodov vekových a rodových nerovností poskytovania starostlivosti. Nemôže byť ďalším faktorom aj nízky ekonomický status rodiny, resp. nedostatočná ponuka formálnych služieb? Opatrujú skôr ľudia, ktorí sa ťažšie zamestnajú na trhu práce?	Pripomienka bola čiastočne akceptovaná. Pri odseku boli doplnené poznámky pod čiarou, ktoré poukazujú na možné príčiny výsledkov, resp. viac rozvíjajú výsledky. Cieľom odseku je primárne technicky poukázať na rozdelenie opatery podľa veku, čo udáva

				predpoklady pre vytvorenie projekcie.
6	Str. 4, ods. 1	K príkladom implementácie technológií navrhujem pridať viac aktuálnych príkladov.	V období pandémie sa vo svete začala vo významnejšej miere využívať tzv. virtuálna starostlivosť (telehealth, assisted telecare, telemonitoring), ktorá môže zvýšiť kvalitu života odkázanej osoby a zefektívniť starostlivosť opatrovateľov.	Pripomienka bola akceptovaná.
7	Str. 4, ods. 2	Navrhujem jasnejšie formulovať tvrdenie o tom, že opatrovanie je pre blízkych skôr nutnosť než voľba a viac vysvetliť tvrdenie v odkaze 13.	Tvrdenie sa na nič neodkazuje, len implikuje nedostatok iných foriem LTC. Nie je jasné, z čoho poznámka pod čiarou vychádza. Podľa grafu 4 je veľa neformálnych opatrovateľiek v dôchodkovom alebo preddôchodkovom veku. Nemôže využívanie príspevku na opatrovanie súvisieť aj so znevýhodnenou pozíciou žien na trhu práce?	Pripomienka bola čiastočne akceptovaná. Tvrdenie bolo zjemnené tak, aby z neho vyplývalo, že neformálne opatrovanie by malo byť skôr voľbou než nutnosťou.
8	Str. 4, ods. 2	Opäť viac konkretizovať, o ktorých opatrovateľov ide.	Opatrovateľ môže byť aj formálny.	Pripomienka bola akceptovaná.

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Komentár **Kto sa o nás postará o 50 rokov? Projekcia ponuky služieb dlhodobej starostlivosti** je z odborného hľadiska prínosný, pretože na problematiku dlhodobej starostlivosti nahliada cez ponuku formálnych a neformálnych opatrovateľov. Vhodne poukazuje na neformálnu starostlivosť poskytovanú rodinnými príslušníkmi v kontexte starnutia populácie a zmeny vekovej štruktúry obyvateľstva. Nadchádzajúce zmeny, ktoré v komentári zachytáva projekcia budúcich poskytovateľov, môžu prehĺbiť nerovnováhu medzi ponukou a dopytom služieb dlhodobej starostlivosti a vyžadujú si aktívne a efektívne plánovanie opatrení. Materiál odporúčam na schválenie.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.